

**ДО СПІВРОБІТНИКІВ
АКАДЕМІЧНИХ І ГАЛУЗЕВИХ ІНСТИТУТІВ УКРАЇНИ**

*Шановні колеги,
Шановні друзі!*

*Прийміть щирі поздоровлення з нагоди 90-ї річниці
Національної академії наук України, зі святом усіх учених!*

Так сталося в історії нашого суспільства, що 1918 рік став роком, який десятиліттями будуть згадувати не лише спеціалісти, котрі вивчають плин історії, але і цілі покоління громадян нашої країни.

На першому спільному зібранні Української Академії Наук 27 листопада таємним голосуванням першим Президентом Академії Наук було обрано Вернадського Володимира Івановича.

В цей же день, 27 листопада 1918 року, народився Борис Євгенович Патон – видатний учений сучасності, академік, перший Герой України теперішній Президент Національної академії наук.

Всеукраїнська Академія Наук стала найвищою науковою установою республіки. Але реальне її становище було вкрай важким. Умови існування Академії були надто складними через голод, відсутність коштів та скрутне моральне і матеріальне становище. Проте, незважаючи на незабезпеченість обладнанням, приладами, важкі умови праці, вчені проводили велику наукову роботу.

У 1936 році Всеукраїнську Академію було перейменовано на АН УРСР, найвищим органом якої визначено Загальні збори. Провідною тенденцією у роботі Академії й дотепер залишається зміцнення зв'язків науки з практикою, орієнтація на виконання конкретних народногосподарських завдань.

Напад нацистської Німеччини на Радянський Союз підпорядкував роботу вчених Академії вимогам воєнного часу. Українські вчені зробили не-оціненний вклад у збільшення оборонного потенціалу, у розв'язання багатьох проблем, що виникли перед нашою армією в роки Великої Вітчизняної війни.

Початок 60-х років для АН УРСР характерний великими організаційними та структурними змінами. На Загальних зборах Академії наук УРСР, які відбулися 27 лютого 1962 року, Президентом Академії обрано *Бориса Євгеновича ПАТОНА*. Особиста риса його характеру, – глибоке відчуття відповідальності перед народом, державою та власною совістю, – стала основною вимогою до учених. Під його керівництвом розпочалася глибока реорганізація структур Академії. Завдяки дослідно-виробничій базі інтенсивно розвивалося приладобудування, металургійна промисловість. Широкого розвитку набули дослідження із кібернетики, ядерної фізики. Значні успіхи

досягнуті в дослідженні Землі і Космосу. Характерною тенденцією в організації наукової роботи в АН УРСР стало створення при багатьох інститутах галузевих лабораторій, конструкторських бюро, дослідних заводів. Велика увага приділяється вугільній промисловості. У 1965 році для розвитку фундаментальної науки та найшвидшого її впровадження у виробництво в Донецьку створюється перший Науковий центр в нашій республіці (наразі є шість таких центрів), до якого нині входить 12 науково-дослідних та 36 галузевих наукових установ. Центр очолив відомий вчений-фізик, академік АН УРСР Олександр Олександрович Галкін. Зараз Центром керує Герой України, академік НАН України Володимир Павлович Шевченко.

У 2002 році, враховуючи важливість вирішення завдання по забезпеченню ефективного та безпечного способу підземного видобування вугілля, а також високий науковий потенціал українських учених в галузі фізики вугілля, було створено Інститут фізики гірничих процесів Національної академії наук України.

За 90 років свого існування Академія пройшла величезний шлях становлення і розвитку. Її діяльність засвідчує високий потенціал України. Вирішальне значення у досягненнях видатних результатів має те, що в Академії наук завжди був достатній рівень концентрації висококваліфікованих кадрів, підготовлених у наукових школах, що утворилися навколо видатних вчених зі світовими іменами. Навіть у часи несприятливих обставин Академії наук вдалося зберегти провідні творчі колективи, основний обсяг фундаментальних та прикладних досліджень.

Зберігає історію та традиції Академії Б.Є.Патон – людина, яка для багатьох стала справжнім ВЧИТЕЛЕМ. Своїм талантом та силою розуму *Борис Євгенович* зумів згуртувати величезний колектив однодумців на благо науки.

Ювілей завжди є нагодою, щоб згадати успіхи та задуматись над шляхами вирішення проблем. Відзначаючи значні досягнення гірничої науки (академічної та галузевої), особливо успіхи вчених нашої країни у фізиці гірничих процесів, слід пам'ятати, що вчені-гірники в невідплатному боргу у шахтарів в питаннях полегшення праці та підвищення безпеки видобування вугілля.

Минуле, сучасне й майбутнє має тісний зв'язок. Яким буде наше майбутнє? Наступний день залежатиме від того, як ми проживемо день сьогоднішній.

*Довгих плідних років Академії наук,
міцного здоров'я Вам, шановний Борисе Євгеновичу.*

Прийнято на урочистих зборах колективу Інституту фізики гірничих процесів НАН України, присвячених 90-річчю Національної академії наук України.